

1934

Cenzurat.

64. évfolyam.

Cluj, 1935. november 1.

11. szám.

ERDÉLYI KÖZ- ÉS MEZŐGAZDA- SÁGI HAVI FOLYÓIRAT

GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

A lapfelügyelő bizottság irányítása mellett
szerkeszti és kiadja:

TÖRÖK BÁLINT
az E. G. E. igazgatója.

BCU Cluj / Central University Library

ROVATVEZETŐK

BODOR KÁLMÁN
BORÓCZY LÁSZLÓ
FARKAS ÁRPÁD
GYALUI SÁNDOR
KONCZ GYÖRGY
KORPONAY KORNÉL
KORPONAY FERENCZ
DR. OBERDING JÓZSEF
DR. RÉCSEY LAJOS
DR. SCHILLING DEZSÓ
DR. SZENTKIRÁLYI SAMU

Az Erdélyi Gazdasági Egylet
tagjai az Erdélyi Gazdát tagsági
illetmény fejében kapják.

Nem tagok részére
az előfizetési díj egy évre 80 L.

A LAP AZ E. G. E. TULAJDONA

Biroul de pasaport Regal Ungar
(Magyar Konzulátusnak)

e. f.

Cluj

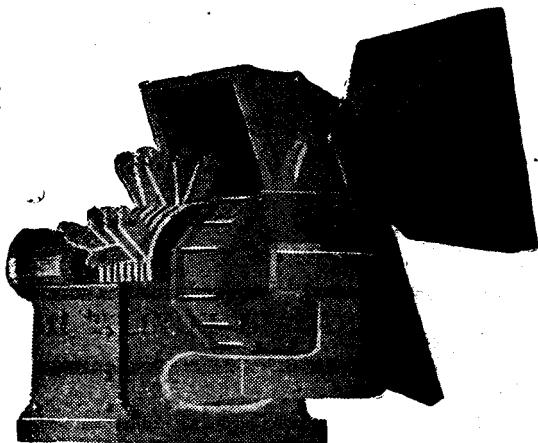
Str. Moșilor 3. I. eteet.

MEDICAGO egyetemes örlő- és zúzógép

a mezőgazdaság megsegítője

Egy munkafolyamattal tetszés szerinti finomságra örlő lucernát, lóherét, baltacimet és minden egyéb szálás takarmányt, morzsolt és csöves tengerit, árpát, rozsot és minden egyéb szemes terményt, tengeriszár-tépésre, olojogácsa őrlésére is kiválóan alkalmas. Teljesítménye rendkívül nagy, teljesen hidegen örlő. Felül minden eddigi őrlőgépet.

Ipari célokra is alkalmas!

Szén, kocsz, mészkő, papir, parafa, faszén, csont, üveg, fűrészpor, cement, só, cukor, paprika, műtrágya, asbest, gipsz, téglá, égetett cserép, chamotte, andesit, bazalt stb. őrlésére és zúzására.

KÉRJEN AJÁNLATOT!

Vezérképviselet:

KÉRJEN AJÁNLATOT!

Román Gépkereskedelmi és Autóforgalmi R.-T.

Cluj, Calea Regele Ferdinand 63.

Az őszi ültetés

biztos sikerrel jár!

**Gyümölcsfák, rozsák,
bokrok, szőlőoltványok**

faj- és árjegyzékét kívánatra díjmentesen megküldjük.

AMBROSI, FISCHER & CO.

AIUD, JUO. ALBA.

Biztosítsunk

ami
intézetünknel, a

Minerva

Népszerű feltételek!
Olcsó díjak!

Biztosító Rt.-nál, Cluj.

ERDÉLYI GAZDA

KÖZGAZDASÁGI ÉS MEZŐGAZDASÁGI FOLYÓIRAT

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
HIVATALOS KOZLÖNYE

MEGJELENIK MINDEN HÓNAP
ELSEJÉN

SZERKESZTI TÖRÖK BÁLINT AZ E.G.E. IGAZGATÓJA

Bethlen Gábor szelleme egy új gazdasági iskola falai között.

Irta és elmondotta a ciumburdi gazdasági iskola megnyitása alkalmából október 20-án **Dr. Nagy Endre** igazgató.

Amióta ember él a földön, mindig épített. Építettek a görög mouda szerint a ciklopsz-óriások, hogy megdöntsék Zeüsz hatalmát, de Zeüsz villámai szétszórták az Isten ellen lázadók építményeit. A biblia ősembera a Babel-tornyát akarta fölemelni az égig és a mi igaz Istenünk nem mennykövel sujtott rájuk, hanem a lélek fegyverével győzte le őket. Megbomlott közöttük az egység, nyelvük összezavaródott és évezredek át hirdették a romok, hogy Istenben vetett hit s az emberiség minden egyes tagjában munkálkodó Szentlélek ereje nélkül nem lehet mara-
dandót alkotni.

Kómives Kelemen és társai hasztalan szövetkeztek össze magas Déva várát felépíteni, mert amit nappal felépítettek, leomlott reggelre. A hitetlenség szellemei széthordották éjjel az emelkedő falakat. Valami élőt, isteni származásut kellett beleépíteniök, hogy évszázadokig álljon a büszke dévai vár. A mouda szerint Kómives Kelemen rajongásig szeretett felesége volt az az élet, amelyet beépítve, feláldozva megszilárdultak az ingadozó falak. A mester azt áldozta fel művéért, aki legdrágább volt számára a világon.

A nagy Bethlen Gábor fegyvereiből csak néhány rozsdamarta muzeumi példány beszél még dicső harcairól, daliái áldott porát három évszázad szele szórta szét a világ minden tája felé, de az a mű, melybe egész nagy lelkét belehelte, a Bethlen-Kollégium ma is itt áll előttünk. Gerendáit elhamvasztotta a tűz, falait moha lephette be, de a belőle áradó lélek olyan fiatal ma is, mint háromszáz év előtt. Ez a szellem él és alkot s még sokáig fog alkotni, mert egy nagy lélek Istenben vetett hite árad belőle.

Ti, akik itt álltok ma a Bethlen-Kollégium legifjabb gyer-

mekének, a Ciumbrudi Gazdasági és Szőlészeti Iskolának új épülete előtt, kell, hogy érezzétek, hogy az nem kövekből, téglákból, cementből, fából vagy üvegből van összetéve, hanem ennek a nemzedéknek lelke, az anyaföld és annak népéhez kapcsolódó szerelme öltött testet ez épületben. Téglái barázdák rögei voltak, mielőtt kiégették volna és éjjelenként azoknak a kalászosoknak suhogása ösztönzi fiaitokat tanulásra, amelyeket e téglák barázdá korukban hordoztak. Malterjének homokját a kanyargó Maros hullámai hozták a székely hegyekből; ezért lehelnek szénaillatot a falak, ezért fognak megjelenni ideküldött gyermekeitek álmodó szemei előtt a könyvek lapjai között is a vadvirágos rétek. Az épület mézshabarcának molekulái, cementjének atomjai hatalmas sziklák voltak karesu fenyőkkel és keménydereku tölgyekkel ékesítve. A koronás erdők szikláit kalapácsok zúzták, malmok őrölték, tűz égette mésszé és cementporrá, de lám, a porszemekre csak néhány csepp víznek kellett hullania és ismét sziklává, hatalmas épületté keményedett. Ilyenek a magyar kálvinista lelkek sziklái is! Ezerszer szétcsákányolhatják, a gyötrelmek malmain őrölhetik porrá, ismét sziklává válnak Isten lelkének napsugarától, a szeretet esőcseppjeitől és az anyaföld páráiból belehelt ősök szellemétől.

Ti, akik ma itt összegyűltetek, ne gondoljátok, hogy mi csupán földműves mesterembereket akarunk itt nevelni. Első dolgunk lesz megneemesíteni a lelkeket, átítatni a szíveket az emberszeretet melegével, hitet adni a mai kételkedő nemzedéknek, vissza helyezni trónusára a gyakran ostonnal elűzött, kigúnyolt becsületet, mert ezek nélkül nem lehet igazi gazda Erdély földjének népe. Ez új iskola falai közül kirajzó ifjú gazdanemzedéknek nem szabad kétségbeesnie, ha vihar szántja végig eke helyett barázdáit, ha szennyes áradat söpri el szénaboglyáit. Sem jégesőben, sem villámcsapásokban nem szabad elfelednie, hogy Isten édesatyánk marad és sulyos csapások után elküldi hozzánk áldásait. A nyomor és csüggedés a hitetlenek kenyere, az erős lelkekre csak úgy hatnak a megpróbáltatások, mint acélra a kalapácsütések. A ciumbrudi gazdasági iskolából kikerülő új gazdanemzedéknek acélos lélek mellett, sziklaszilárd jellemet kell magával vinnie az életbe utraivalóul.

Birtokmegoszlás Romániában.

Az Agricultura c. bucarestii folyóirat közlései szerint.

3	—	5 hektár területen	2,460.000	kisgazda	gazdálkodik
5	—	10	„	560.000	„
10	—	20	„	180.000	„
20	—	50	„	56.000	középbirtokos
50	—	100	„	12.800	„
100	—	200	„	5.500	„
200	—	500	„	2.700	nagybirtokos

Az őszi vetésekben mutatkozó károk okairól.

Irta: Réthy László okl. gazda.

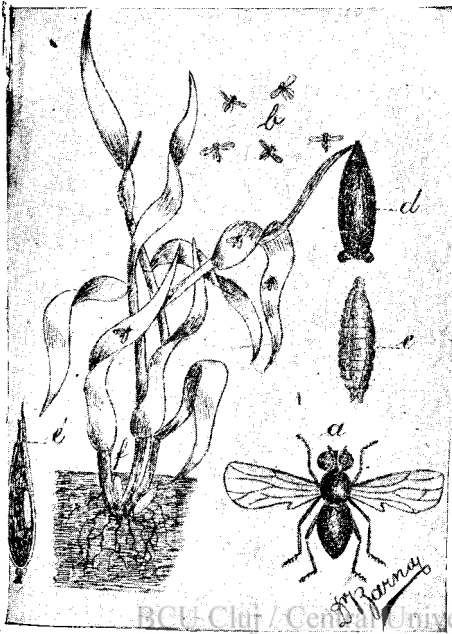
Az őszi vetésekben előforduló hibákat rendszerint a vetőmag rossz minősége, gyenge csirázóképesége, különböző gombabetegségek és rovarok kártevésai idézhetik elő. Idegen vetőmag használatánál célszerű a vetőmagvizsgáló állomás megállapításait igénybe venni. Az intézet könnyen megállapítja, hogy a buza milyen mértékben fertőzött a kőüszökpórák által és milyen csávázás szükséges? A rozsnál pedig, hogy a magvak egy része nincsen-e fuzárium által fertőzve, mely késői vetésnél a kikelést igen károsan befolyásolhatja, mindenekelőtt azonban tavasszal mint hópenész (*Fusarium nivale*) a növények kizuzulását idézi elő. Ha a magvak nagyobb százalékánál a fuzárium megállapítható, akkor célszerű a vetőmagot 0.1% szublimát oldattal csávázni.

A buzánál és rozsnál a rossz kikelés visszavezethető az aratásnál és főleg a raktározásnál elkövetett hibás kezelésre is, melynél a termény bizonyos fokú felmelegedésnek volt kitéve. Csiraképtelen a mag még akkor is, ha zöld penész borítja. A vetőmagvizsgáló állomás, mely nemcsak a százalék szerint való csirázóképeség megállapítására szorítkozik, ezt a hibát azonnal felismeri.

Ami a csávázást illeti, úgy a higitott szublimát oldat a buzánál is jól bevált kőüszök ellen. Az esetben azonban, ha a buza egyidejűleg fuzáriummentes, inkább ajánlatos a formalinnal való csávázás. Alkalmazhatjuk a rézgáliccal való csávázást is, de csak a Linhardt-féle eljárás szerint (1%-os tiszta rézgálicoldatban a terményt kosarakban 3—4 percig áztatva!). Ennél az eljárásnál a rézgálic káros következményei kiküszöbölhetnek.

Német tapasztalatok szerint ajánlatos a rozsvetőmagot a megelőző évi termésből venni, mert ezáltal a hópenész és káros következményei elkerülhetők. A rozsnál egyes években azt is észlelték, hogy október végén, november elején erős barnarozsda lépett fel. Németországban 1907-ben mutatkozott ez nagy mértékben, különösen a korán elvett rozsnál, mely az igen meleg őszi időjárás folytán lesz rozsdás, de csak ott, ahol a talaj művelési állapota és a trágyázás következtében a növénynek gyökérzet utján való táplálkozása nem tudott lépést tartani azokkal a folyamatokkal, melyek a napsütés következtében a levélzeten lejátszódtak. Főleg a szárazság okozta fejlődési zavar volt az, ami a rozsdát előidézte, azonban amint változott az időjárás, eltűnt a betegség is és a rákövetkező tavaszra várt káros befolyások elmaradtak.

Ami a vetés idejét illeti, úgy tekintetbe kell venni azt, hogy ha szept. 15-ike előtt vetünk, akkor vetéseinket kiszolgáltatjuk

a) Frit légy (*Oscinus frit*) erősen nagyítva, b) ugyanaz természetes nagyságban, c) a Frit légy álcáj, erősen nagyítva, d) tonna báb erősen nagyítva, e) Frit légy álca a zab teljes szemében (Frank után), f) áttelelő bábok az őszi gabona tövén.

kipusztulásának, mert a fiatal tövek elhalnak, ha az oldalhajtások képződésének nincs meg a lehetősége. A barnás színű, henger alakú báb csak tavasszal jelenik meg. Április végétől május közepéig lép fel a légy tavaszi generációja, amely teljesen hasonló módon a későn elvetett tavaszi vetéseket támadja meg. Julius közepe táján jelenik meg a nyári generáció, mely petéit a tavaszi gabonafélék mellékhajtásaiba, valamint a zab bugáiba, árpa kalászaiba rakja és a magvak silány kifejlődését idézi elő.

A *hesseni légy* (*Cecidomyia destructor*) szintén az őszi és tavaszi vetéseket támadja meg, azonban ennek csak két generációja van. Lárvája sárgás, hasonlít a fritlégy lárvájához, csak a két szemölcszerű dudor hiányzik hátsó testrészén. A bábja barna színű és lenmagalakú. Az őszi generációnál mindakettő megtalálható a gabonanövények csiraleveleinek alapján. A növények már a tél elején elpusztulnak. A fritlégygel ellentétben a bábosodás már az őszi folyamán megy végbe. A nyári generáció lárvját az őszi gabonafélék szárában találjuk meg és pedig

a fritlégy és hesseni légy kártevéseinek. Normális időjárás viszonyok között ezért szept. 15-ike előtt ne vessünk. A fritlégy (*Oscinus frit*, *oscinus pulsilla*) a legtöbb kárt idézheti elő és a kártevése is a leggyakoribb.

A fritlégy petéit aug. 15-től szept. 15-ig rakja a kipergett és kelt gabonanövényekre, vagy az őszi vetésekre, de különböző fűvekre is. A petékből kikelő fej és végtagnélküli, fehér, 3–4 $\frac{m}{m}$ hosszú, testük hátsó részén szemölcsalaku dudorokkal rendelkező lárvák rágásai következtében a csiralevelek megsárgulnak és elpusztulnak, úgy, hogy azokat a környező még zöld levelek közül könnyen kihuzhatjuk. Ez a leggyakoribb jelensége az őszi vetések

a szár első vagy második csomója felett. A szárok ezáltal könnyöszerűen elhajlanak, megtörnek. A tavasziaknál is előidézhetik ezeket a szárelváltozásokat.

A legyek ellen leghathatósabban úgy védekezhetünk, ha az ősziakat csak akkor vetjük el, amikor már a legyek nem rajzanak (szept. 15-ike után), viszont a tavasziak elvetése lehetőleg korán történjen.

Ugy is védekezhetünk a legyek ellen, hogy ott, ahol az elvetendő őszi gabona szomszédságba kerülne a multban legyek által erősen fertőzött tavasziakkal, az érintkezési határvonalon 4—8 m. szélességben, augusztus végén rozsof vetünk el. A kikelt rozsra a legyek petéiket lerakják és azt az őszi gabona elvetése előtt szeptemberben alászántjuk.

A Bethlen-kollegium református gazdasági iskolájának megnyitása.

Verőfényes októberi napon zajlott le a Bethlen-kollegium új intézményének, a „Református Gazdasági Iskolá”-nak megnyitó ünnepélye Cimburdon (Csongbordon) Aiudtól (Magenyed) 2 km.-nyire. Az unitárius és rom. kath. gazdasági iskolák után megnyitott a református gazdasági iskola is, amelynek eddigi nagy hiányát legjobban igazolja az a körülmény, hogy valamennyi iskolába a felvehető tanulók maximumát vették fel. Az ünnepelő közönség nem fért az iskola falai közé, azért a szabad ég alatt folyt le a megnyitó ünnepély. Dr. *Muzsnay* László rektor-professzor imája után dr. *Szász Pál* koll. főgondnok mondott magyar református hittel és szeretettel áthatott és lelkesedéssel fogadott megnyitó beszédet, majd dr. *Nagy* Endre, a gazd. iskola igazgatója ismertette az iskola céljait. Hithű, jellemes, szakszerűen képzett gazdák nevelése az iskola célja. Végül dr. *Makkay* Sándor püspök áldotta meg az új iskolát, annak vezetőit és tanulóit. Az ünnepélyen a Bethlen-kollegium és tanítóképző intézet ifjusági dalárdái énekeltek. Az iskola a Bethlen-kollegiumtól elvett nagy kiterjedésű birtokok lebontott épületeinek tégláiból és cserepeiből épült. A nagy fejedelem, Bethlen Gábor szeleme az erőszakkal szétbontott romokból is új otthonot teremtett ezuttal a mezőgazdasági kultúra számára. Az iskola megnyitó ünnepén képviseltették magukat az E. G. E., dr. Bethlen László alelnök és Török Bálint igazgató által, az O. M. P. dr. Inczédy-Joksmann Ödön alelnök, a ref. egyházkerület dr. Makkay Sándor püspök, Vásárhelyi János püspökhelyettes, dr. gr. Bánffy Miklós főgondnok, az Egyházmegye dr. Horváth Miklós főgondnok, Biró Lajos esperessel, a Bethlen-kollegium előjárósága dr. Szász Pál és Horváth Pál főgondnokokkal, a Hangya központ dr. Harmath János vezérigazgató, a jernuti r. kath. gazd. iskola Lászlóffy Jenő tanár, a mediási szász gazd. iskola Herbert Péter igazgató által. A nagy munkára hivatott iskola okt. 21.-én már megkezdte az előadásokat.

Gyümölcsstermelés

Rovatvezető: Korponay Kornél,

Erdélyi szüreti eredmények.

Az idén a szokatlanul nagy szárazság miatt a gazdák mennyiségileg mérsékelt termésre számítottak. E téren kellemes csalódás érte a szőlősgazdákat, mert mennyiségileg a termés 15—20 százalékkal jobb volt. Ezzel szemben a must nem volt olyan édes, amilyen remélhető volt a sok verőfényes meleg nap után. Ennek dacára az idei bor nagyon egészségesnek, gyorsan, jól fejlődőnek és tükörtisztának ígérkezik, mert a fűrtök egészségesek, épek, tiszták voltak, úgy, hogy idegen anyag, betegséget okozó gombák, bakteriumok a mustba nem jutottak. Ha a termelők megvárták volna a szürettel Simon Juda napját, okt. 28.-át, mint rendszeren, a minőség is bizonyára jobb lett volna. Bár a szőlő elkészült és megérett a leszedésre, mégis alacsonyabb volt, a várakozáson alól maradt a cukor foka. Ez arra magyarázható, hogy a szárazság miatt a nedvkeringés oly minimális volt, hogy a levélben képződő cukor nem vándorolhatott le a bogyóba. Az idén szemes rothadás sem volt és szőlőmoly sem. Ha fellép a szőlőmoly, követi a nemes rothadás, amely javítja ugyan a bort, de egészségileg kevésbé ellentállóvá teszi egyúttal és ezzel szemben az idén kiválóan egészségs lesz a bor. Az árak alacsonyak, azokról piac rovatunkban számolunk be. Erdély Hegyalján 20°-ig Klosterneuburgi cukorfokként 40 banit fizetnek, azon felül minden fokért 1 L felárat, vagyis a 20°-os mustért 8 L-t, a 22°-osért 10 L-t.

Az alacsony boráraknak egyik oka az export mesterségesen támasztott nehézségei. A borexporttal kapcsolatos kálváriajárás leírására terünk nincsen. A másik oka az a nyomott áraknak a regáti direkttermőkből szűrt must valóságos beözönlése. Bessarábiában, Cetatea-Alba vidékén a hibrid szőlő 30—40 bani, a must 50 bani literenként. Chisinau vidékén a hibrid borokat 1.14 L.-ért kínálják vagonként, adózatlanul. A Putna vidéken az odobesti és focsanii 10 maligand fokos borok vagonba rakva 2.60 L literenként és így is a termésnek csak jelentéktelen hányadára van vevő. Ezeket a regáti borokat az erdélyi fogyasztó nem tudja meginni és az erdélyi borokat csak ezek javítására veszik. Az erdélyi borokkal való házasítás után adják ezekhez az illat- és zamat anyagokat és azután igen sok helyen mint Erdély Hegyaljai bort teszik a fogyasztó elé, úgy, hogy az európai hírü Erdély Hegyaljai bor tisztán még Erdélybe sem kerül a fogyasztó asztalára. Nem tapasztaljuk sehol a törvény szigorának a koresmárosokkal szemben való alkalmazását.

A gyümölcsfák kártevői ellen való védekezésre

a legalkalmasabb időszak a fáknek a nyugalmi ideje, amikor a kártevők teelő alakjai a fán mind együtt vannak. Ezért, ha a lomb lehullott, a fák kergét kaparjuk le, dörzsöljük jól le drótkéfével, ássuk meg a talajt, a fa alatt, avagy tányérozzuk meg a fákat és permetezzük le jó bőven 5%-os Neodendin oldattal. A Neodendin elpusztítja a vértetüt, paizstetveket, levéltetvek fán teelő téli tojásait, különféle fán teelő rovarokat, kéregszút, mohákat, zuzmókat stb. A gombabetegségek ellen pedig 2%-os Amonil és 2%-os bordói lé keverékével permetezünk, mely permetezés az összes fán teelő gombabetegségeket csirájában kiöli, elpusztítja. A Dendrin kitünő hatását még a magyar világban a gazdasági akadémiákon tanították, a Neodendrin előbbinek egy koncentráltabb keveréke, mely hatásában utólérhetetlen. A rézgálic és a kéntartalmu Amonil gombaölő hatása minden gazdaember előtt ismert. A rogya néven ismert fusicladium, monilia (penészt, rothadást előidéző gomba), lisztharman, levélfodrosodás, szilva tászkodás, polistigma rubrum stb. stb. ellen biztos hatású szerek. A téli védekezéshez tartozik a gyümölcsfáknek Sotor-enygyűrűvel való ellátása. Ez az enygyűrű hónapokig nem szárad meg és sem a hideg, sem a meleg vagy eső nem változtatja meg rovarfogó képességét. Ezt a fára felmászó rovarok összefogására használjuk és már most ősszel feltesszük a fákra a felhúzódó nőtény kártevők petezésének, tojáslerakásának megakadályozása céljából. Ezeket a munkákat a lombhullás után kezdjük meg és rügyfakadás előtt minden fán végezzük el. Ahol foltonként látjuk jelentkezni a vértetüt, az ilyen foltokat ecseteljük be Pomrin vértetű kátránnyal. Mindezek a növényvédelmi szerek kaphatók a Moskovits Ipartelepek R.-T.-nál Oradeán, Cal. Victoriei 62. címmel vagy a Biasini cégnél Clujon. Minden szerhez küld a cég használati utasítást, de készséggel nyújt szaktanácsot az E. G. E. Gyümölcsészeti Szakosztálya is.

A budapesti nemzetközi baromfikiállítást folyó évi november hó 27—december hó 2-ig rendezi meg Budapesten a Baromfitenyésztők Országos Egyesülete a Tenyészállatvásártelepen s ezzel kapcsolatosan lesz egy 5 napos tanfolyam, amelyen a baromfitenyésztés terén elért újabb tapasztalatokat kiváló szakferfiak fogják behatóan ismertetni. A kiállítás és tanfolyam látogatását rendkívül megkönnyíti az a körülmény, hogy a hártártól 50%-os kedvezménnyel lehet utazni. A rendezőség gondoskodik szállodai, vásárlási, fürdői, színházi kedvezményekről is, úgy, hogy minden lehető kedvezményt biztosít a kiállítás látogatói részére. A tudnivalókat megkeresésre díjtalanul közli a Baromfitenyésztők Országos Egyesülete (Budapest, IX. Üllői-u. 25.)

Törvények, rendeletek

Rovatvezető: Dr. Schilling Dezső.

Törvényjavaslat a szőlő védelméről.

A földművelésügyi miniszter új törvényjavaslatot dolgozott ki a szőlőművelés védelméről. A javaslat szerint a jövőben sik területen egyáltalában nem, hegyes vidéken pedig csak miniszteri engedéllyel lehet új szőlőt ültetni és csak olyan fajta szőlőket, amelyeneket a minisztérium rendeletileg engedélyez. Direkttermő (hibrid) vesszőket sem importálni, sem termelni, sem hiányok pótlására felhasználni nem szabad. Engedély nélkül a már beültetett területeknek is csak 25 százalékát és legfeljebb 500 oltványt szabad pótolni.

A törvény bortermő vidékeket állapít meg és bizonyos fajú borokat csak a termelőhely feltüntetésével lehet forgalomba hozni.

Direkt termő vesszőkön termelt bort csak „Hibrid bor“ elnevezés alatt szabad árusítani és ezt még must állapotban sem szabad nemesfajú borokkal keverni, sőt tilos lesz ilyen borokat összevásárolni és gyűjteni is. 1938-tól kezdve hibrid bort fogyasztási célra forgalomba hozni egyáltalában nem lesz szabad s az csak párlás vagy ecetgyártási célra lesz felhasználható. Külenc fokosnál gyengébb bort szeszese italként fogyasztási célra forgalomba hozni nem szabad.

Ecetet ezentúl csak borból (borecet) szabad gyártani.

A szeszese italok készítésére felhasznált ipari szesz mennyiségét 1936-tól kezdve évenként 10 százalékkal csökkentik, úgy, hogy 1947-ben teljesen megszűnik az ipari szesz italgyártási célokra való igénybevétele. Cognac, likőrök stb. gyártására a jövőben kizárólag borból párolt szesz lesz használható.

A földművelésügyi miniszter törvénytervezete nagy lendületet adhat a bortermelésnek, feltéve, hogy azt pontosan és szigorúan végre is hajtják.

A konverziós fizetés újabb dátuma.

November hó 15.-én lesz a második félévi fizetési határidő. Minden gazda jól teszi, ha már most számot vet a reá háaruló kötelezettségekkel.

A november 15.-iki esedékesség minden gazdát érint, aki 5—15 évi törlesztést vállalt. Igaz ugyan, hogy aki ezt a határnapot szemelőlt téveszti vagy nem lenne pénze kéznél, nem veszti el konverziós kedvezményét, de a hitelezők perlik váltóikat és ennek nyomán költségeket okoznak adósaiknak.

Készül a mezőgazdaság kodexe.

A földművelésügyi minisztériumban törvénytervezeten dolgoznak, amely a mezőgazdaság kodexe elnevezés alatt elsősorban a kisajátítások során kiosztott falusi földterületek védelmét szolgálja. Ezeket a területrészeket csupán román állampolgárok vásárolhatják meg jelenlegi birtokosaiktól és pedig a következő feltételekkel: 1. Amennyiben a vásárló mezőgazdasági iskolát végzett. 2. Ha főfoglalkozása a mezőgazdaság és 3. Papok, tanítók, állami nyugdíjasok. A jövőben ezeket az ingatlanokat kizárólag az e célra szolgáló állami pénzügyintézeteknél lehet megterhelni. Ha a tulajdonos a kölcsönt nem tudja visszafizetni, a tulajdonjog átmegy a pénzügyintézetre, azzal a feltétellel, hogy a jelenlegi birtokos azt két éven belül visszavásárolhatja. A törvénytervezet büntető rendelkezéseket is foglal magában arra az esetre, ha a gazda nem tartaná be az előírt termelési szabályokat.

A tervezet 16 fejezetre és 600 paragrafusra oszlik. A fejezetek a következők: I. Tulajdonosváltás és megterhelés. II. A föld megművelésének módja. III. Általános mezőgazdasági ellenőrzés. IV. Vetőmagellátás. V. Közlegelők ügye. VI. Szőlőgyümölcsstermelés, állattenyésztés. VII. Növénytermesztés. VIII. Mezőgazdasági gépek, felszerelések, fűtőanyagok és gépészek ellenőrzése. IX. Állattenyésztés ellenőrzése. X. Állami kísérleti telepek működésének szabályozásáról. XI. Falusi építkezések. XII. Mezőgazdasági termelés irányítása. XIII. Munkaügyek. XIV. Kivételek és kedvezmények. XV. Kérelmek elintézésének utja. Mezőgazdasági legfelsőbb tanács felállítása. XVI. A mezőgazdaság megsegítését szolgáló pénzalap kezelése.

A jószágot 50 km.-nél nagyobb távolságra lábón hajtani tilos. A földművelésügyi miniszter elrendelte, hogy az állatkereskedők és mészárosok a megvásárolt marhákat 50 km.-nél nagyobb távolságra vasuton vagy teherautón kell szállítsák. A rendelkezés célja a járványos állati betegségek terjesztésének megakadályozása.

A szüreti eredmények bejelentendők a községi előljáróságnál legkésőbb 15 nappal a szüret után. A bejelentő lapot az előljáróság díjtalanul adja. A bejelentést elmulasztók 2000—20.000 L.-ig büntethetők.

10.000 L.-ről 7000 L.-re szállította le a kormány gazdasági bizottsága a buza kiviteli jutalmát azzal az indokolással, hogy a világpiaci gabonaárak annyira javultak, hogy szükségtelennek látszik a 10.000 L.-es jutalom. Az intézkedés nem érinti a 22.000 L.-es alapon már lekötött és a N. B.-nál már bejelentett üzleteket, valamint azokat, amelyek külkereskedelmi egyezmény alapján kötettek.

MEGKEZDŐDÖTT

a 9-ik Osztálysorsjáték
4 osztállyal, minden hónap 15-én történő húzással.

Az első osztály húzása
1935 november 15.

SORSJEGYÁRAK:

Egy negyed 200 Lei, fél 400 Lei, egész 800 Lei.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Az előrelátó ember bizalommal és kitartással
már az első osztálytól játszik, mert

**200 Lei befektetéssel már
ez osztályon milliomos lehet.**

Sorsjegyek kaphatók az árusítóknál és ezek
ügynökségeinél.

UJITÁS!

A kollektív játéknál 200 — Leivel 20 számmal
játszhat, kérjen ingyen prospektust.

Piaci árak

Az aradi gabonapiacot a buza árának emelkedése jellemezte. A buza árfolyama 360—370 lej között mozgott, ami újabb husz lejes emelkedést jelent.

A tengeri ára 300—310, míg az új tengeri 240—250 lej. Az árpa ára 300—320, míg a zabé 320—330 lej.

A hetipiac többi árai egyébként a következők:

Hagyma kg. 4—5 lej, fokhagyma 18—20, burgonya 1.50—2, bab 4—5, zöldbab 4—5, csipős zöldpaprika 10 drb. 1 lej, édes zöldpaprika 4—6 darab 1 lej, fejes káposzta 1 darab 1 lej, kelkáposzta 1 darab 1—2 lej, retek 1 köteg 1 lej, paraj 1 kg. 4—5 lej, borsó 1 kg. 18—20 lej, zöldség 1 köteg 1—2 lej, paradicsom 1 kg. 1—2 lej, kék paradicsom drb. 1—2 lej, uborka 100 drb. 20—25 lej, görögdinnye 4—5 lej, saláta 2 drb. 1 lej, zöld kukorica 1 drb. 1 lej.

Gyümölcs piac: Alma kg. 6—10 lej, körte 8—12, szilva 4—8, szőlő 4—12, kajszin barack 8—16.

Szárnyasok: Kövér liba 200—260 lej, sovány liba 80—100. Kövér kacsa 80—110, sovány kacsa 35—65, tyuk 60—70, csirke 25—45 lej. Tojás drb. 1.30—1.40 lej.

Élőállat: Szarvasmarha kg. 6—8, borju 14—16.50, sertés 18—22.50.

Takarmány piac: Széna 120—130, lóhere 160—170, szalma 70 lej.

Tejtermékek: Tej literje 4—5 lej, savanyu tej 10—12, tejfel 25—35, tehénturó 10—12, juhturó 24—26, vaj 60—70, brailai turó 35—40, juhsajt 26—32 lej.

Brasovi piaci árak. Zsirszalonna kg. 32, zsír kg. 42, tojás drb. 1.50—2, csirke párja 30—90 lej. — **Élő állatok:** Export ökör kg. 10—13, sertés kg. 21—25, igás ökör drb. 5000—7000, ló drb. 4000—8000, ló luxus drb. 12 ezer—18 ezer lej. — **Terményárak nagyban:** Buza 100 kg. 380—410, rozs 280—330, sörárpa 300—310, takarmányárpa 260—290, zab 260—280, tengeri új 250—270, lencse 600—800, bab, fehér 450—470, burgonya 60—80 lej. — **Takarmányárak:** Széna, préselt 100 kg. 140—150, széna, laza 110—120, szalma 60—70, korpá 220—240 lej.

Keresünk nagyobb tételben:

Anyarozst (Secale cornutum).

Nadragulya gyökeret és levelet (Belladonna).

Borsmentha levelet (Mentha pip.).

Mintázott ajánlatok **Royal Drogueria Rt. Cluj** küldendők.

Borárak. A Szilágyságban 6—8 L. között mozog a must ára. Radna vidékén az Aradhegyalján 7—8 Hl-re számítanak kat. h.-ként. A fagy és peronospora sok kárt tett, helyenként 40—70 százalékos a kár. Pankota, Magyarád vidékén 15—20 Hl-re számítanak. A Bánátban gyenge lesz a szüret. Az erdélyi borok kitünő minőségűek lesznek. Sajnos, csak korcsmárosok veszik a bort, nagy vevő alig van. Külföldön nem ismerik ma borainkat kellő propaganda hiánya miatt. Régen a gyorsvonatokon is mindenütt kapható volt.

Gyümölcsárak. Dej-ről jelentik: Magyar és csehszlovák importőröktől a vármegye területén a termelők a szebb almáért 8—10 L.-t kérnek kg.-onként. 8 leies kötések történtek már.

Heremag árak. A heremag üzlet még nem indult meg a szokott eréllyel. A lóheréért 2700—3000, a lucernáért 2300 L.-t fizetnek 100 kg.-onként.

Tőzsdei árak. A helyi tőzsdén a 77—78 kg.-os 2—3 százalékos idegen anyagot tartalmazó buza 380 L., árpa 285—310 L., zab 285—290 L. Uj tengeri 275—280 L., fehér mák 1700 L., fehér bab 340—380 L., lóhere 2700—2800 L., lucerna 2300 L., préseletlen széna I. o. 90 L., II. o. 80 L. 100 kg.-onként.

Vizszabályozási munkálatok a Mezőségen. A Maros-vármegyei Komlod patak évtizedek hosszu sora óta igen sok kárt okoz a partmenti birtokosoknak, azért annak szabályozását még Bethlen István gróf tervbe vette és a szabályozási tervet is elkészíttette. Most Maros-vármegye a Komlod, Szt.-Márton, Madaras, Sámsond, Bánd, Kapus és Lekence községek gazdáival végezteti el a munkálatokat, akiknek első sorban érdeke a vizszabályozás. A szabályozással kb. 5000 kat. hold válik ismét használható területté.

Szőlősgazdák figyelmébe!

Kaphatók: Fajtiszta, dusgyökérszerű, szépen fejlett

Füssy-Kleinhempel

szőlőgazdaság
és oltványtelep
(volt Gegesy J.-féle szőlőgazdaság)

TURDA

szőlőoltványok. Bor- és csemege-
fajok nagy választékban.

Kérjen árjegyzéket!

V e g y e s

A zöldtrágyát lelegeltették a szomszédok. Egy református lelkész, jó gazda tagtársunktól kaptuk az alábbi sorokat: Az igen legyengült földeimet, istállótrágya hiányában zöldtrágyázással akartam feljavítani. Ezért próbaképpen egy kisebb területbe aratás után közvetlenül, csillagfürtöt és mustárt, 1 holdba pedig tatárkát vetettem, azzal a céllal, hogy ősszel alászántom. Igen szépen kikelt s már javában virágzott, midőn egyik emberem azt a hirt hozta, hogy tatárkám teljesen le van legeltetve. Természetesen azonnal kérdőre vontam a mező-öröket, kik meg is nevezték azokat, akik ott legeltettek, szám szerint 17 gazdát, kik mintegy 50 állatot legeltettek ott. Másnap a községházára rendeltem mind a 17 gazdát, kik midőn felelősségre vontam őket, egyhanguan a következőket felelték: „Ugy tudtuk, hogy a tiszteletes ur be akarja szántani, gondoltuk, minek menjen kárba, inkább leéltetjük.“ Ezek után most már nem tudom, nevessek-e, vagy bosszankodjam a dolgon. A kárt megfizettettem velük, de remélt tapasztalatom a zöldtrágyázás terén egy évvel visszamarad.

Ehhez nem kell kommentár, hiszen csak egy változata annak a sok és leírhatatlan küzdelemnek, amelyet a gazda a megélhetésért folytat.

A muresmegyei mezőgazdasági kamara a szimmenthali fajta szarvasmarhát tenyésztő hegyvidéki gazdákat állattenyésztési szindikátusokba óhajtja tömöríteni. Ezügyben a kezdeményező lépéseket megtették.

Őszi ültetés. Gyümölcsfákat, cserjéket, valamint rózsákat és mindennemű fás növényt addig lehet ültetni, amíg a föld be nem fagy. Öntözés nem szükséges, az ujonnan ültetett fák körül azonban a földet jól meg kell taposni és felhalmozni.

A napraforgó hamuja igen értékes trágyaszor. Csengerbogoson jártam az ősszel, ahol kiterjedt napraforgó termelés van. Az utcák és mezei utak tele voltak szórva napraforgó fejjel. Érdeklődésemmre azt felelték, hogy itt az a szokás, hogy cséplés után elszórják a faluban és a baromfiak, libák összeszedik az esetleg még benne maradt magot. A napraforgó kóré és fej hamujában 40% káli van, ami a nitrogén és foszforsav mellett egyik lényeges alkotórésze a növényeknek. Ugyannyira, hogy azt külön műtrágya formájában, a káli trágyákba szoktuk alkalmazni. Tehát, aki napraforgót termel, a kóróját égesse el és szórja ki azt szántóföldjén, vagy gyümölcsösében, mert az a legértékesebb trágyaszorok egyike és ne dobja ki az utcára forgalmi akadálynak és szemétnak.

**Szerezzen minden tag
egy új tagot az E. G. E.-nek!**

Sulyos helyzetbe kerültek a tojásexportőrök.

A hánsági gazdák és tojáskereskedők azt az értesítést kapták Berlinből, hogy a standardizált tojás ára ládánként 70 márka. A hír vétele után két próbavaggon indítottak utnak. Amikor a vagonok Pasaubá értek, a német importőrök kijelentették, hogy nem hajlandók a 40 márkás világpiaci árnál többet fizetni.

Ez azt jelenti, hogy német részről nem veszik figyelembe a két ország között létrejött kereskedelmi egyezményt. A romániai tojásexportőrök sulyos helyzetbe kerültek. A helyzet tehát a tojáskivitel terén éppen olyan sulyos, mint ez év februárjában, amikor a tojáskivitel válsága már magát a baromfi-tenyésztést is fenyegette, akárcsak most.

Keresek Tusteai birtokom kezelésére szerény igényű, megbízható, szorgalmas gazdát. Román nyelv szükséges. Cim: Simén Béla Hațeg.

Central University Library Cluj

A mezőgazdaságban
és a vadászatnál elengedhetetlen
az elsőrangú felszerelés

a

DERMATA

különleges
lábbelit,
különleges, vízhatlan
talpat
és **bőrt** gyárt e célra.
Cséplőgépekhez kiválóan alkalmas
szijat készít: **DERMATA**
MŰVEK
bőr és cipőgyárak r.t.
CLUJ.

Mezőgazdasági gépek, eszközök
és anyagok nagybani lerakata.

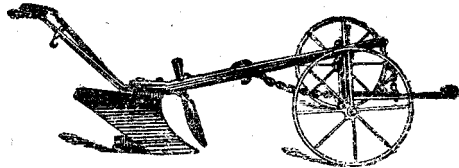
Talajmivelő, vető, cséplő,
megtisztító, burgonyakisze-
dő stb. gépek nagy raktára

Minden típusu, eredeti

SACK ÉKÉK

és azok szerelvényei

Az eredeti Sack eszkö-
zök fő ismertetőjelei:
**Gondos gyártás
és nagyértékű
anyagminőség!**

Csak eredeti Rud. Sack alkatrészeket vásároljon, mert az alkatrész
értékét egyedül az anyag minősége és pontos kivitele szabja meg.

Lerakat:

KLUSCH JÁNOS, CLUJ

BCU (Str. Masaryk No. 21. — Telefon 512. luj)

POHL BÉLA műszaki tanácsos

mérnöki irodája

Cluj, Str. Iuliu Mantu 6. II. 3.

Elvállalja épületek tervezését, kivitelét vagy azok ellenőrzését, leszámolását. Mező-
gazdasági területek és nedves épületek alagsóvezetését, lecsapolását, öntözését, patak
és folyamszabályozási, partbiztosítási, árvédelmi, forrás foglалási, vízvezetéki, gyári
szennyvíz tisztítási, telekfelmérési, parcellázási munkálatok végrehajtását. — Vizi
erőtelepek, turbinák, duzzasztó gátak tervezését és beépítését.

Tanáccsal szolgál és képviseleteket vállal a vízjogi törvénnyel kapcsolatos engedélyezési
és vízrendőri ügyekben.

Fajtaazonosság!

és csiraképességi garancia mellett ajánljuk

legkiválóbb minőségű eredeti, Németországból importált konyha-
és virágkerti, gazdasági takarmány- és fű-

magvainkat,

valamint eredeti Quedlinburgból importált eckendorfi takarmány-
répamagunkat.

„ERFURTH” Salamon és Stefan

magtermelés és magkereskedés

Cluj, Piața Mihai Viteazul 38. sz.

Legkisebb rendelést is azonnal postázunk. — Árjegyzék ingyen.

AND. RIEGER

GÉPGYÁRAK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

S I B I U

Románia legrégebb

és legnagyobb mezőgazdasági gépgyára

Gyártunk elismert legjobb kivitelben:

Rieger-féle váltóekét, Tengeri-vetőgépet, „Soia“-babvetőgépet, Lóhere-vetőgépet, Kapáló- és töltőgető-ekéket, Réti-boronát, Trágyalé-szivattyút, Műtrágyaszóró-gépet, Szénagereblyét, Szalmaprést, Répa- és szecskavágókat, Szőlő- és gyümölcs-sajtókat, víznyomásost és állételest. Gyömölcs- és szőlőzúzókat, Acélkeretes cséplőket, Kis cséplőket járgány- és motorhajtásra, Gabonarostákat, triőröket, Olajmagpréseket, Vízszivattyukat, Gyapjufésülőket, Ványolókat és tépőket, Tengerilefejtő gépet, Hengeres darálógépeket. Magyar nyelvű képes árjegyzéket ingyen küldünk.

Cluji képviselő:

KLUSCH JÁNOS, Cluj

Strada Londrei No. 21.

Ha
szüksége van
valamilyen

**sport-
cikkre**

forduljon bizalommal
Románia legjobb
felszerelt Sportáruhá-
zához. Nagy választék
vadászati, halászati és
más sportcikkekben.

Roșca Nicolae

CLUJ

Strada Reg. Maria 2.

Bizsitositsuk jövö évi gyümölcsstermesünket!

A SIKER TITKA!

I-III

**Mély ásás!
Bó Irágyászás!**

**Szakszerű mészés!
Heyles fatakariitás!**

**Idejében, megfelelő, meg-
bizgató növényvédelmi
szerekkel való permezés**

Lombhullás után permezésünk

**50/0-os Neodendrinnel
20/0 Bordoí lé és Amoní keverékekkel,**

a fák törzsére helyezünk **Sofor enygyűrűt,**
a fák törzsén a vértelves folliokat kenjük be

Pomrin vértelű-kátrányval

és akkor mindent megéltünk a fán teljes állati és növényi kártevők kirtása érde-
kében. — A fennli szereket készíti:

Moskovits Ipartelepék Rt. Oradea,

Képviseletek: Aiud: Hangua Kazpont és dazses vidéki földial, Winkler Janos utáda, Marx & Co. Bruscu: Burzenlander Lengye, Verhauhallo, ser. M. Weiss Cuij: Blasin, Sandor Utáda, Dr. Morázar Béla, Dej: Szegvártó, Sarmul, Corai, Sarmu-
har Laszlo, Mandl Ferenc, Weisz Lajos, Tégred: Fienkel Imre és Fia, Sarmu-
Mezőgazdák Rt. Sighet: Keszér István és Fia, Budeurete H. Boessek Vilmos U-
és Neumann és Moskovits, Serni: Márkovits László, Somercita: Boessek Ferenc
és Fia, Zöldu: Gazdasági Egylet és Eder Géza, Simeu Slobanet: Müllerer Ferenc,
Engel Sámuel, Salorta: Curtmann Miklós, Nöhi, Armin, Sipos Imre, Ayud: Mező-
gazdák Kereskedelmi Rt., Tirnigoara: „Gea. Kreyer Rt., Mezőgazdák Ker. Rt. Fikó,
Lugoj: Igazságt. Sicsainaszky, Devai: Coop. Regionala Hunyadara, Alba-ultra: I. B.
Miseibacher sen. Rt. Orágit: M. Brechner, Odolhet: Zöld Janos, Sib. Cheorghie,
Dr. Barabás és Sipos, Hangua tranziló rakár: Tig. Sicsescu, Bene Albert, Sighet-
soara: I. B. Miseibacher sen. A.-G., Medias: Johann Schmidt, Fried, Oberth-
Wilth, Obeith, Huedin: Mátyas Janos, Turda: Gogoman Janos, Targu-Mures
Hermann Beláné, Cherta: Zabnikk Jenó.